

ELIZABETH STROUT

Numele meu este Lucy Barton

Traducere din limba engleză și note
NADINE VLĂDESCU

A fost o vreme, sunt mulți ani de-atunci, când a trebuit să stau în spital timp de aproape nouă săptămâni. Asta se întâmpla la New York, și noaptea, imaginea clădirii Chrysler, cu strălucirea geometrică a luminilor ei, se vedea direct din patul meu. În timpul zilei, frumusețea clădirii pălea, și ea devenea treptat doar încă una dintre structurile mari profilate pe fundalul unui cer albastru, iar toate clădirile orașului păreau izolate, tăcute, îndepărtate. Era în mai, apoi a venit și iunie, și-mi amintesc cum stăteam în picioare în fața ferestrei și mă uitam la trotuarul de dedesubt, privind femeile tinere – de vârsta mea – în hainele lor primăvăratice, care ieșiseră în pauza de prânz; le puteam vedea capetele mișcându-se în timp ce stăteau de vorbă și bluzele care făceau ape-ape în bătaia vântului. M-am gândit că, atunci când urma să ies din spital, n-aveam să mai merg niciodată pe

un trotuar fără să aduc mulțumiri faptului că sunt și eu unul dintre acei oameni, și mulți ani am făcut asta – îmi aduceam aminte de privilegiștea de la fereastra spitalului și eram bucuroasă pentru trotuarul pe care pășeam.

Dintru început, povestea a fost una simplă: mă internasem în spital ca să-mi scot apendicele. După două zile, mi-au dat să mănânc, dar am vomitat tot ce mâncasem. Și-apoi s-a pornit febra. Nimeni nu putea să identifice vreo bacterie sau să-și dea seama de ce nu mersese cum trebuie. Nici nu și-au dat seama vreodată. Mi se administrau fluide printr-o perfuzie și antibiotice prin alta. Erau atașate la un stâlp de metal pe roți instabile pe care-l împingeam pe unde mergeam, dar oboseam repede. Spre începutul lui iulie, problema care pusese stăpânire pe mine, oricare ar fi fost ea, a dispărut. Dar până atunci am fost într-o stare foarte ciudată – literalmente o așteptare febrilă – și chiar am agonizat. Acasă mă așteptau soțul și două fete; îmi era un dor teribil de fetele mele și îmi făceam atâtea griji pentru ele, încât mi-era frică să nu mă îmbolnăvesc mai rău. Când doctorului meu, de care mă simțeam foarte atașată – un evreu cu obrajii lăsați care purta pe umeri o tristețe atât de blândă, ai cărui bunici și trei mătuși, l-am auzit odată spunându-i unei asistente, fuseseră omorâți în lagărele de

exterminare și care avea nevastă și patru copii mari aici la New York –, când acestui bărbat încântător, cred, i-a părut rău pentru mine, a făcut în așa fel încât fetele mele – care aveau cinci și șase ani – să mă poată vizita, cu condiția ca ele să nu fi fost bolnave de nimic. Au fost aduse în rezerva mea de către o prietenă de familie și le-am văzut fețișoarele și părul murdare, și-atunci mi-am împins dispozitivul cu perfuzii în duș împreună cu ele, dar ele au strigat:

– Mami, ești așa de slabă!

Erau foarte speriate. S-au așezat pe pat lângă mine în timp ce le uscam părul cu prosopul și-apoi au desenat, deși temătoare, ceea ce înseamnă că nu s-au oprit la fiecare minut din ceea ce făceau ca să spună:

– Mami, mami, îți place? Mami, uită-te la rochia prințesei mele din poveste!

N-au spus multe lucruri, cea mică mai ales părea incapabilă să vorbească, și, când am luat-o în brațe, am observat că și-a țuguiat buza de jos și îi tremura bărbia; era o făptură micuță care încerca din răspuț să fie curajoasă. Când au plecat, nu m-am uitat pe fereastră ca să le privesc îndepărtându-se împreună cu prietena mea care le adusese și care nu avea copii.

Firește, soțul meu era ocupat cu gospodăria și cu serviciul lui și nu prea avea adesea răgazul

să vină să mă viziteze. Când ne cunoscuserăm, îmi spusese că ura spitalele – tatăl lui murise într-unul când el avea paisprezece ani –, și am înțeles acum că tot ce spusese era adevărat. În prima rezervă în care mă puseseră se afla o femeie bătrână care era pe moarte; tot striga după ajutor – eram șocată de cât de indiferente erau asistentele, în timp ce ea striga că moare. Soțul meu n-ar fi putut suporta asta – n-ar fi putut să suporte să mă viziteze acolo, asta vreau să spun –, așa că mă mutase într-o rezervă unde stăteam singură. Asigurarea noastră de sănătate nu putea acoperi luxul ăsta, și fiecare zi care trecea ne împuțina economiile. Eram recunoscătoare că nu trebuia s-o aud pe femeia aceea țipând, dar dacă cineva ar fi știut cât de singură mă simțeam, mi-ar fi fost rușine. De câte ori o asistentă venea să-mi ia temperatura, încercam s-o determin să mai stea câteva minute, dar asistentele erau ocupate, nu puteau să-și piardă vremea stând de vorbă.

Cam la trei săptămâni după ce am fost internată, mi-am întors privirea de la fereastră într-o după-amiază târzie și am văzut-o pe mama așezată pe un scaun la picioarele patului meu.

– Mama? am spus.

– Bună, Lucy, a spus ea. Vocea îi era timidă, dar insistentă. S-a aplecat și m-a strâns de talpă prin cearșaf. Bună, Zgâtie, mi-a zis.

N-o văzusem pe mama de ani în șir și mă uitam la ea încontinuu; nu reușeam să-mi dau seama de ce arăta atât de diferit.

– Mama, cum ai ajuns aici? am întrebat-o.

– O, m-am urcat într-un avion. Și-a fluturat degetele și am știut că emoția era prea mare pentru noi. Așa că i-am făcut și eu cu mâna și m-am întins pe spate. Cred că o să te faci bine, a adăugat ea, cu aceeași voce timidă, dar insistentă. N-am mai avut nici un vis.

Faptul că era acolo, că-mi folosea numele de alint, pe care nu-l mai auzisem de nu știu când, mă făcea să mă simt caldă și plină de lichid, ca și cum toată încordarea mea fusese un lucru solid și acum nu mai era. De obicei, mă trezeam la miezul nopții și moțăiam în reprize sau mă uitam îndelung pe fereastră, complet trează, la luminile orașului. Dar în noaptea aceea, am dormit fără să mă trezesc și dimineața mama se afla în scaunul unde fusese și cu o zi înainte.

– Nu contează, a zis ea când am întrebat-o. Știi că eu nu dorm mult.

Asistentele s-au oferit să-i aducă un pat pliant, dar ea a scuturat din cap. De fiecare dată când o asistentă se oferea să-i aducă un pat pliant, scutura din cap. După un timp, asistentele au încetat s-o mai întrebe. Mama a rămas lângă mine timp de cinci nopți și nu a dormit în altă parte decât în scaunul pe care stătea.

În timpul primei noastre zile pline împreună, eu și mama am vorbit intermitent; cred că nici una dintre noi nu știa prea bine ce să facă. Mi-a pus câteva întrebări despre fetele mele și eu i-am răspuns aprinzându-mă la față.

– Sunt extraordinare, i-am spus. O, sunt pur și simplu extraordinare!

Despre soțul meu, mama nu m-a întrebat nimic, deși – el mi-a spus lucrul ăsta, la telefon – el fusese cel care o sunase și o rugase să vină să stea cu mine, el fusese cel care îi plătise biletul de avion și care se oferise s-o aștepte la aeroport – pe mama, care nu se urcase într-un avion în viața ei. În ciuda faptului că ea zisese că avea să ia un taxi, în ciuda refuzului ei de a-l întâlni față în față, soțul meu tot îi oferise îndrumări și bani ca să ajungă la mine. Acum, așezată pe un scaun de la picioarele patului meu, mama n-a spus nimic nici despre tata, așa că nu l-am pomenit nici eu. Tot speram că va spune: „Tatăl tău speră că o să te faci bine“, dar n-a spus.

– Ți-a fost frică să mergi cu taxiul, mama?

A ezitat și am simțit că înțelegeam teroarea care probabil că o cuprinsese atunci când se dăduse jos din avion. Dar ea a spus:

– Am o limbă în gură și am folosit-o.

După o clipă, i-am zis:

– Mă bucur tare că ești aici.

A zâmbit fugar și s-a uitat înspre fereastră.

Toate acestea se întâmplau la mijlocul anilor '80, înainte de existența telefoanelor mobile, și atunci când telefonul de culoare bej de lângă patul meu a sunat și la capătul firului era soțul meu – mama și-a dat seama, sunt sigură, din felul jalnic în care am spus „Bună“, ca și cum aș fi fost gata să plâng –, ea s-a ridicat fără un zgomot de pe scaun și a ieșit din cameră. Bănuiesc că în toate zilele acelea găsea ceva de mâncare la cafeneaua spitalului sau îl suna pe tata de la un telefon cu cartelă din josul holului, din moment ce n-am văzut-o niciodată mâncând și din moment ce am presupus că tata se gândea dacă ea era în siguranță – nu era nici o problemă între ei doi, din câte am înțeles eu – și după ce vorbeam cu fiecare dintre copiii mei, pupând receptorul telefonului de douăsprezece ori și-apoi mă lăsam din nou pe spate pe pernă și-nchideam ochii, mama se strecura înapoi în încăperea, deoarece atunci când deschideam ochii, ea era acolo.

În acea primă zi, am vorbit despre fratele meu, cel mai mare dintre noi, cei trei frați, care era necăsătorit și trăia în orașul nostru împreună cu părinții mei, deși avea treizeci și șase de ani, și despre sora mea mai mare, care avea treizeci

și patru de ani și locuia la zece mile distanță de părinții mei, împreună cu cei cinci copii și cu soțul ei. Am întrebat-o dacă fratele meu avea o slujbă.

– Nu are nici o slujbă, mi-a spus mama. Își petrece noaptea alături de orice animal care urmează să fie omorât a doua zi. Am întrebat-o ce voise să spună. A adăugat: Se duce în grajdul familiei Pederson și doarme lângă porcii care vor fi duși la abator.

Am fost surprinsă să aflu asta și i-am spus-o, iar mama a ridicat din umeri.

Apoi eu și mama am vorbit despre asistente; mama le-a găsit nume cât ai clipi: „Fursec“, pentru slăbănoaga care voia să pară dezinvoltă și se purta afectat, „Durere de Dinți“, pentru cea abătută, mai în vârstă; „Copil Serios“, pentru indianca pe care o plăceam amândouă.

Dar eram obosită, așa că mama a început să-mi spună povești despre oameni pe care-i cunoscuse cu mulți ani înainte. Vorbea într-un fel pe care nu mi-l aminteam, ca și cum o povară de simțire și cuvinte, și observații fusese reprimată înăuntrul ei ani în șir, iar vocea îi era guturală și relaxată. Uneori ațipeam și, când mă trezeam, o imploram să vorbească iar. Dar ea spunea:

– O, Zgâtie mică, ai nevoie de odihnă.

– Dar mă odihnesc! Te rog, mama! Spune-mi ceva. Spune-mi orice. Povestește-mi despre Kathie Nicely. Întotdeauna mi-a plăcut numele ei.

– A, da. Kathie Nicely¹. Dumnezeuule, a sfârșit-o rău.

¹ În limba engleză, *nicely* (adv.) înseamnă „frumos“. De la *nice* (adj.): „drăguț, frumos, plăcut, amabil“; ca nume de familie, *Nicely* ar fi echivalentul unui Frumușelu, Drăguțescu sau Drăguțeanu.